

- Minister
- Staatssecr.
- Secr. Gen.
- Th. Gen.
- cc. E.M.

Ministerie van Financiën
Ir. R.J.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum
27 augustus 2014

Ministerie van Financiën
<i>Em-2014-1355</i>
Ontv. <i>29-8-2014</i>
Uiterl. afdoening
Dossiernummer
Trefwoord/DSP code
Paraaf voor archiveren

Geachte heer Dijsselbloem,

In het debat over de Kabinetsvisie op de Nederlandse bankensector op 20 mei jongstleden vroeg Kamerlid Klaver naar de blootstelling van de Nederlandse financiële sector aan de *carbon bubble*. U heeft tijdens het debat toegezegd DNB te vragen inzicht te bieden in deze materie. Door middel van deze brief voldoet DNB aan dat verzoek.

Tijdens het debat refereerde de heer Klaver aan een rapport opgesteld ten behoeve van de fractie van de Groenen in het Europees Parlement.¹ In dit rapport wordt gekeken naar de blootstelling van Europese financiële instellingen aan bedrijven die actief zijn in de olie-, gas- en kolenindustrie. DNB heeft dezelfde blootstelling van Nederlandse banken, verzekeraars en pensioenfondsen in kaart gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van de vertrouwelijke centrale effectendatabase van de Europese Centrale Bank en eigen DNB rapportages.

De ECB database bevat informatie over alle effecten die zijn uitgegeven of worden verhandeld in de EU en effecten die in euro zijn uitgedrukt. Uit de analyse blijkt dat de Nederlandse financiële sector per ultimo maart 2014 in totaal 21,5 miljard euro had belegd in aandelen en obligaties van bedrijven die actief zijn in de olie-, gas- en kolenindustrie. Uitgedrukt in percentages van de totale effectenportefeuilles vertegenwoordigden deze uitzettingen respectievelijk 3% voor pensioenfondsen, 1% voor verzekeraars en 1% voor banken.

¹ 'The price of doing too little too late; the impact of the carbon bubble on the EU financial system', report prepared for the Greens/EFA Group – European Parliament, February 2014.

2014/848273

Bezit aandelen en obligaties, gas-, kolen- en olie-industrie (2014K1)

	Pensioenfondsen	Verzekeraars	Banken	Totaal
Obligaties	3,1	0,7	0,2	4,0
Aandelen	16,1	0,9	0,5	17,5
Totaal	19,2	1,6	0,7	21,5
% effectenportefeuille	3%	1%	1%	

Toelichting: in miljarden euro's. Betreft beleggingen in effecten met een ISIN code (internationaal effecten identificatienummer) in bedrijven die actief zijn in de olie-, gas- en kolenindustrie (volgens de Europese sectorenclassificatie, NACE). Exclusief sector huishoudens, overheid en overige financiële instellingen. Cijfers voor de pensioensector omvat ook een representatieve benadering van hun vermogen dat via beleggingsinstellingen is belegd.

Omdat de blootstelling aan olie-, gas, en kolenbedrijven niet beperkt is tot het bezit van obligaties en aandelen, heeft DNB ook gekeken naar de uitstaande leningen aan bedrijven in de sectoren delfstoffenwinning en energie.² Uit geaggregeerde monetaire rapportages van DNB blijkt dat het Nederlandse binnenlands bankbedrijf per ultimo maart 2014 voor 4,9 miljard euro had uitstaan bij tegenpartijen in deze sectoren in de Economische en Monetaire Unie, 0,2% van het balanstotaal. Daarbij zij opgemerkt dat dergelijke leningen doorgaans allerlei zekerheden als onderpand kennen, zoals materiële activa.

Leningen binnenlands bankbedrijf aan delfstoffenwinning en energiebedrijven in de EMU (2014K1)

	Banken
Delfstoffenwinning	1,4
Energiebedrijven	3,6
Totaal	4,9
% balanstotaal	0,2%

Toelichting: in miljarden euro's. Data omvat enkel leningen van het Nederlands bankbedrijf aan tegenpartijen in de EMU.

Bovenstaande cijfers geven een indicatie van de mate van concentratie van de Nederlandse financiële sector in de genoemde sectoren. DNB merkt op dat zij bij de beoordeling van concentratierisico's beschikking heeft over meer granulaire gegevens voor individuele instellingen en over internationale blootstellingen. Deze gegevens kunnen vanwege toezichtvertrouwelijkheid niet openbaar worden gemaakt, maar geven geen aanleiding de

² De indeling die in het kader van de geaggregeerde monetaire rapportages wordt gehanteerd, overlapt grotendeels die van de ECB database, maar komt niet volledig overeen. Zo omvat de categorie 'delfstoffen' bijvoorbeeld ook zand- en kleiwinning en de productie van zout en omvat de categorie 'energiebedrijven' ook energieopwekking uit water. Leningen aan de toeleveranciers van deze bedrijven zijn in deze tabel niet meegenomen.

conclusie bij te stellen dat op dit moment geen sprake is van een buitensporig kredietrisico van de Nederlandse financiële sector op de genoemde sectoren.

Hoogachtend,

